

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 23 sierpnia 2013 r.

DOLiS/DEC-859/13

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), art. 12 pkt 2 i art. 18 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 22 i art. 27 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) oraz art. 28 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Z. na nieudostępnianie przez B. S.A. informacji o osobach z wynagrodzeń których pobierane są składki członkowskie z tytułu przynależności do ww. związku,

- 1) nakazuję B. S.A. udostępnienie Z. informacji o osobach z wynagrodzeń których w okresie od maja 2010 r. pobrane zostały w danych miesiącach składki członkowskie z tytułu przynależności do ww. związku, w zakresie imion i nazwisk oraz kwot potrąceń,**
- 2) w pozostałym zakresie odmawiam uwzględnienia wniosku.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Z. (zwanego dalej Związkiem) na nieudostępnianie przez B. S.A. (zwany dalej Bankiem) informacji o osobach z wynagrodzeń których pobierane są składki członkowskie z tytułu przynależności do Związku.

Związek wskazał, że w dniu [...] maja 2003 r. podpisał z Bankiem umowę o prowadzenie rachunków bankowych. Poinformował, że do kwietnia 2010 r. współpraca z Bankiem w zakresie prowadzenia rachunku przebiegała prawidłowo, natomiast wyciąg z rachunku za maj 2010 r. nie zawierał szczegółowej specyfikacji wpływów na rachunek (nie były wyszczególnione nazwiska osób wpłacających składki lecz została wskazana jedynie łączna kwota wpływu z tytułu wszystkich potrąceń składek członkowskich z wynagrodzeń pracowników). Związek zarzucił, że jest oczywiste, iż musi posiadać wiedzę, którzy członkowie opłacają składki a którzy nie, oraz że wiedza ta jest niezbędna celem wykonywania normalnej, statutowej działalności a uchylanie się

przez Bank od realizowania umowy prowadzenia rachunku poprzez przekazywanie nieprawidłowych wyciągów prowadzi do ograniczeń w działalności statutowej Związku. Zdaniem Związku ograniczenia te polegają na braku wiedzy:

- 1) o osobach, które nie opłacają składek i tym samym powinny być ze Związku wykluczone,
- 2) o rzeczywistej ilości członków, a w świetle faktu, że Związek jest organizacją związkową reprezentatywną w rozumieniu art. 241^{25a} Kodeksu pracy, nie może prawidłowo raportować danych o ilości członków,
- 3) czy w indywidualnych sprawach z zakresu prawa pracy dany pracownik korzysta z prawa do obrony czy też nie.

Związek podniósł również, że w związku z przekazywaniem przez Bank nieprawidłowych wyciągów począwszy od maja 2010 r., zwrócił się do Banku wzywając do usunięcia uchybień w realizacji umowy poprzez żądanie doręczania prawidłowych wyciągów oraz że sprawa przekazywania prawidłowych wyciągów była omawiana wielokrotnie z różnymi osobami z kadry zarządzającej Banku.

Związek wniósł o przeprowadzenie postępowania kontrolnego którego przedmiotem będzie stwierdzenie, czy Bank narusza przepisy prawa, w tym ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, poprzez błędną interpretację jej art. 27 ust. 2 pkt 4, a w przypadku stwierdzenia, że nieudostępnianie danych osobowych narusza przepisy o ochronie danych osobowych o zobowiązanie Banku do usunięcia uchybień i przywrócenia stanu poprzedniego w drodze decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 przedmiotowej ustawy, o treści jak w uzasadnieniu. Związek wskazał jednocześnie, że „[w] naszej ocenie treścią decyzji administracyjnej powinno być stwierdzenie, że praktyka przekazywania na wyciągach bankowych informacji o tym, kto, w jakiej dacie i w jakiej kwocie dokonuje wpłat na nasz rachunek bankowy w żaden sposób nie narusza przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, w szczególności jej art. 27”.

W trakcie postępowania Związek - wezwany do wskazania udostępniania jakich danych (w jakim zakresie) domaga się od Banku oraz gdzie dane te miałyby być zawarte – podniósł (karta 118 akt sprawy), że „sprawą całkowicie drugorzędną jest to, czy żądana informacja będzie miała postać analitycznego zapisu na wyciągach bankowych czy też postać załącznika do wyciągu – wykazu z podaniem imienia i nazwiska wpłacającego oraz daty i kwoty wpłaty. Dla Związku ważna jest treść informacji, w mniejszym stopniu jej forma”.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (zwany dalej również Generalnym Inspektorem) przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił, co następuje.

1. Bank ze swojego rachunku bankowego na prowadzony w nim rachunek Związku comiesięcznie przelewa zbiorcze kwoty składek członkowskich potrąconych z wynagrodzeń pracowników będących członkami Związku.

2. Składki członkowskie są potrącane na rzecz Związku z wynagrodzeń pracowników Banku na podstawie udzielonego przez nich upoważnienia. Wysokość składki członkowskiej jest stała i wynosi 10,- zł miesięcznie (1,- zł w przypadku emerytów, rencistów i bezrobotnych).
3. Bank comiesięcznie przekazywał Związkowi wykazy zawierające informacje o osobach z wynagrodzeń których pobrane zostały składki członkowskie z tytułu przynależności do Związku w zakresie: imię i nazwisko pracownika, kwota potrąconej składki, „Numer os.”, „Pion”, „Region”, „Raban”, „GL Bran”, „Jedn. nadr”, „Jedn. podr”. Ostatni wykaz przekazany Związkowi dotyczył kwietnia 2010 r. W późniejszym okresie Bank zaprzestał stosowania tej praktyki.
4. W przesłanej pocztą elektroniczną korespondencji z dnia [...] czerwca 2010 r. (karta 154 akt sprawy) Związek zwrócił się do Banku o przesłanie listy potrąconych składek z wynagrodzeń członków Związku za miesiąc maj.
5. Związek w skierowanym do Prezesa Zarządu Banku piśmie z dnia [...] lipca 2010 r. (karta 155 akt sprawy) wyraził swoje zdziwienie nagłą odmową udostępniania informacji o osobach z wynagrodzeń których potrącane są składki członkowskie z tytułu przynależności do Związku oraz poinformował, że z tego powodu nie ma możliwości przekazywania danych na temat liczby pracowników Banku będących członkami Związku.
6. Pismem z dnia [...] września 2010 r. (karta 6 akt sprawy) Bank, odnosząc się do kwestii przekazywania listy pracowników, którym potrącana jest składka w związku z przynależnością do danego związku, poinformował działające w nim organizacje związkowe (w tym Związek), że dane dotyczące przynależności związkowej są „danymi wrażliwymi” w rozumieniu art. 27 ust. 1 ustawy, oraz że Bank będzie mógł przekazać zainteresowanym organizacjom związkowym listy pracowników, którym potrącana jest składka w związku z przynależnością do tego związku po każdorazowym zwróceniu się organizacji związkowej do Banku z wnioskiem o udostępnienie list, zawierającym wskazanie celu przekazania danych.
7. Pismem z dnia [...] stycznia 2011 r. (karta 7 akt sprawy) Związek zwrócił się do Centrum Klienta Biznesowego Banku o dołączenie do wyciągu z konta załącznika z wykazem indywidualnych potrąceń, zawierającego imię i nazwisko, kwotę potrącenia oraz jednostkę organizacyjną w której zatrudniony jest członek związku oraz o przekazanie takich zestawień od maja 2010 r. i przekazywanie ich na bieżąco. W odpowiedzi, Bank w piśmie z dnia [...] lutego 2011 r. poinformował, że uzyskanie dokumentu o którym mowa w piśmie jest niemożliwe, oraz że księgowanie dokonywane jest automatycznie w systemach księgowych a dokumentacja znajduje się w jednostce księgującej.
8. Bank w złożonych w sprawie wyjaśnieniach (karta 126 akt sprawy) poinformował, że przyczyną odmowy udostępnienia Związkowi listy osób, z wynagrodzenia których potrącane są składki z tytułu przynależności do Związku, jest brak wystąpienia przez Związek do Banku o udostępnienie takiej informacji, z którego to wniosku wynikałoby przede wszystkim jakich danych tych osób Związek się domaga oraz w jakim celu dane te

miałyby zostać Związkowi przekazane, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Banku w tym zakresie.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie Generalny Inspektor zważył, co następuje.

Ustawa określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych osobowych (art. 2 ust. 1 ustawy). Wskazać w tym miejscu należy, że żądane przez Związek informacje o imionach i nazwiskach pracowników z wynagrodzeń których pobierane są składki członkowskie oraz datach i kwotach potrąceń ujawniają przynależność związkową tych osób, a zatem należą do informacji o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym zabrania się przetwarzania danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym oraz danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Z uwagi na powyższe, aby dopuszczalne było przetwarzanie tych danych niezbędne jest spełnienie przynajmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 27 ust. 2 ustawy.

W ocenie Generalnego Inspektora Związek niezasadnie w treści skargi wiąże uprawnienie do uzyskania informacji o osobach z wynagrodzeń których pobierane są składki członkowskie z zawartą z Bankiem umową rachunku bankowego. Zauważyć bowiem należy, że przelewy zbiorczych kwot składek członkowskich potrąconych z wynagrodzeń pracowników dokonywane są z rachunku Banku, nie zaś z rachunków bankowych poszczególnych pracowników, co oznacza że te osoby nie są stronami rozliczenia polegającego na złożeniu przez Bank dyspozycji obciążenia jego rachunku kwotą wynikającą z potrąconych składek członkowskich i uznania tą kwotą rachunku Związku. Informacja o tych osobach nie należy zatem do informacji o zmianach stanu rachunku, które Bank, jako strona umowy rachunku bankowego, jest zobowiązany do przekazywania Związkowi, jako posiadaczowi rachunku, z uwagi na treść art. 728 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), stanowiącego, że (§ 1) przy umowie zawartej na czas nieoznaczony bank jest obowiązany informować posiadacza rachunku, w sposób określony w umowie, o każdej zmianie stanu rachunku bankowego, (§ 2) bank jest obowiązany przysyłać posiadaczowi co najmniej raz w miesiącu bezpłatnie wyciąg z rachunku z informacją o zmianach stanu rachunku i ustaleniem salda, chyba że posiadacz wyraził pisemnie zgodę na inny sposób informowania o zmianach stanu rachunku i ustaleniu salda.

Zdaniem Generalnego Inspektora sprawa powinna być rozpatrywana na gruncie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 z późn. zm.), która reguluje zasady prowadzenia działalności związkowej. W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 28 ustawy o związkach zawodowych pracodawca jest obowiązany udzielić na żądanie związku zawodowego informacji niezbędnych do prowadzenia

działalności związkowej, w szczególności informacji dotyczących warunków pracy i zasad wynagradzania. Powołany przepis nie precyzuje, jakiego rodzaju informacje są niezbędne do prowadzenia działalności związkowej, zatem zakres i rodzaj tych informacji należy oceniać w oparciu o zakres ustawowych zadań związków zawodowych. Kolejną okolicznością istotną z punktu widzenia tego przepisu jest fakt skierowania przez związek zawodowy żądania udzielenia informacji.

W ocenie Generalnego Inspektora informacje dotyczące opłacania składek członkowskich przez członków Związku należy zaliczyć do niezbędnych dla prowadzenia działalności związkowej. Wskazać w tym miejscu należy, że art. 10 ustawy o związkach zawodowych stanowi, iż zasady członkostwa w związku zawodowym oraz sprawowania funkcji związkowych ustalają statuty i uchwały statutowych organów związkowych, zaś § 5 ust. 1 pkt 2 statutu Związku (karta 54 akt sprawy) przewiduje, że członkostwo w Związku ustaje na skutek nieusprawiedliwionego nie płacenia składek przez 3 kolejne miesiące. Związek nie posiadając zindywidualizowanych informacji o opłacaniu składek członkowskich nie może zatem stwierdzić, czy w przypadku konkretnej osoby stosunek członkostwa aktualnie istnieje, czy też ustał z uwagi na treść § 5 ust. 1 pkt 2 statutu Związku. Oznacza to brak możliwości określenia przez Związek czy w stosunku do konkretnej osoby broni jej praw i reprezentuje jej interesy stosownie do treści art. 30 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, zgodnie z którym w zakładzie pracy, w którym działa więcej niż jedna organizacja związkowa, każda z nich broni praw i reprezentuje interesy swych członków. Oznacza to również brak możliwości określenia przez Związek łącznej liczby członków, co skutkuje niemożnością wypełnienia obowiązku o którym mowa w art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, zgodnie z którym organizacja, o której mowa w ust. 1, przedstawia co kwartał - według stanu na ostatni dzień kwartału - w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po tym kwartale, pracodawcy albo dowódcy jednostki, o której mowa w ust. 1 pkt 2, informację o łącznej liczbie członków tej organizacji, w tym o liczbie członków, o których mowa w ust. 1.

Kolejną kwestią istotną dla rozstrzygnięcia sprawy jest to, czy Związek żądał od Banku przekazania informacji o osobach z wynagrodzeń których pobierane są składki członkowskie z tytułu przynależności do niego, a jeżeli tak, to czy informacje te mieściły się w zakresie którego dotyczy jego żądanie w niniejszym postępowaniu (imiona i nazwiska pracowników oraz daty i kwoty wpłat). Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że Związek po zaprzestaniu przez Bank przekazywania informacji o osobach z wynagrodzeń których w danym miesiącu potrącone zostały składki członkowskie z tytułu przynależności do Związku, domagał się kontynuowania tej praktyki. Świadczy o tym treść zarówno korespondencji e-mail z dnia [...] czerwca 2010 r., jak i skierowanego do Prezesa Zarządu Banku pisma z dnia [...] lipca 2010 r. W korespondencji tej nie wskazano wprost szczegółowego zakresu danych, których przekazywania domaga się Związek, ale nie ulega wątpliwości, że działał on z zamiarem uzyskania informacji w takim zakresie, w jakim otrzymywał je poprzednio. Następnie, w piśmie z dnia [...] stycznia 2011 r. Związek, wnosząc o przekazanie zestawień zawierających informacje o osobach z wynagrodzeń których pobierane są składki członkowskie od maja 2010 r. oraz dalej

na bieżąco, ograniczył zakres żądanych informacji do imienia i nazwiska, kwoty potrącenia oraz jednostki organizacyjnej w której zatrudniony jest jego członek. Niewątpliwie zatem Związek żądał od Banku udostępniania informacji o imionach i nazwiskach pracowników oraz kwotach potrącanych składek członkowskich. Zatem, zdaniem Generalnego Inspektora, nieudostępnienie przez Bank informacji w tym zakresie nie znajduje uzasadnienia w przepisach o ochronie danych osobowych. W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy udostępnianie powyższych informacji znajduje oparcie zarówno w art. 28 ustawy o związkach zawodowych jak i w przesłance określonej w art. 27 ust. 2 pkt 4 ustawy, zgodnie z którym przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, jest jednak dopuszczalne, jeżeli jest to niezbędne do wykonania statutowych zadań kościołów i innych związków wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji lub innych niezarobkowych organizacji lub instytucji o celach politycznych, naukowych, religijnych, filozoficznych lub związkowych, pod warunkiem, że przetwarzanie danych dotyczy wyłącznie członków tych organizacji lub instytucji albo osób utrzymujących z nimi stałe kontakty w związku z ich działalnością i zapewnione są pełne gwarancje ochrony przetwarzanych danych. Podkreślić również należy, że z uwagi na fakt, iż wysokość składki członkowskiej nie jest ustalana jako procent wynagrodzenia, udostępnienie danych w powyższym zakresie nie doprowadza w sposób pośredni do ujawnienia wysokości wynagrodzenia danej osoby, czyli informacji która mogłaby zostać uznana za wykraczającą poza zakres niezbędny do prowadzenia działalności związkowej.

Jednocześnie zauważyć należy, że Związek nie otrzymywał w treści przekazywanych przez Bank wykazów informacji o dacie (rozumianej jako oznaczenie dnia, miesiąca i roku) dokonania potrącenia składki członkowskiej z wynagrodzenia konkretnego pracownika, jak również udostępniania takiej informacji nie domagał się od Banku późniejszym okresie. Zatem, nie można uznać, że Bank nieudostępniając tej informacji naruszył przepisy o ochronie danych osobowych.

Reasumując, w ocenie Generalnego Inspektora Bank bezpodstawnie nieudostępniał Związkowi informacji o osobach z wynagrodzeń których w danym miesiącu pobrane zostały składki członkowskie, w zakresie imion, nazwisk oraz kwot potrąceń. Mając na uwadze powyższe Generalny Inspektor upoważniony jest – na mocy art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy, stanowiącego, że w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych – do nakazania Bankowi udostępnienia na rzecz Związku danych osobowych w tym zakresie. Brak jest natomiast podstaw do uznania, że przepisy o ochronie danych osobowych naruszyło nieudostępnienie przez Bank informacji o dacie dokonania potrącenia składki członkowskiej, a zatem w tym zakresie należy odmówić uwzględnienia wniosku.

Podkreślić jednocześnie należy, że Generalny Inspektor wydaje decyzję administracyjną w oparciu o stan faktyczny i prawny istniejący w dacie wydawania decyzji. Nie jest zatem możliwe wydanie przez organ decyzji administracyjnej „na przyszłość”, nakazującej wypełnianie obowiązku w nieznanym w chwili rozstrzygnięcia sprawy stanie faktycznym i prawnym.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Stronom, na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 2 w związku z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego przysługuje, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).